

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

afgiver således ikke grundlag for forhøjelse af priser. Også denne bestemmelse er et indgreb i mange branchers forhold, men efter regeringens opfattelse nødvendig for at sikre avancestoppets effektivitet.

Det nu foreslåede avancestop er nyt i sin ordlyd, men såvel under krigen og i efterkrigsårene som under prisstigningsbølgen i 1951 gennemførtes bestemmelser, der ligesom det foreliggende lovforslag søgte at forhindre avanceforhøjelser. Som følge af hele dette indgrebs karakter bør det ikke opretholdes længere end nødvendigt, og man har derfor foreslået midlertidigheden præciseret gennem angivelse af en tidsfrist på 1 år.

Erfaringerne ved tidligere pris- og avance-regler, i særdeleshed under sidste krig, viser, at kontrollen med avancebegrænsninger er langt vanskeligere at gennemføre end f. eks. kontrollen med maksimalpriser. For at sikre, at det nu foreslåede avancestop kommer til at virke fuldtud efter sin hensigt, har man foreslået kontrolforanstaltninger, der ikke tidligere har været anvendt. Man har således pålagt de erhvervsdrivende, at de skal udarbejde og underskrive fuldstændige fortegnelser over de den 12. april 1956 gældende priser, og at de ved *enhver* prisforhøjelse skal indsende indberetning herom til monopoltilsynet og redegøre for grundlaget for den skete forhøjelse.

Lovforslagets kapitel II tilsigter gennem forbrugernes direkte medvirken at holde konkurrencen levende. En forudsætning for en sådan aktiv medleven fra forbrugernes side er imidlertid oplysning. Gennem prisundersøgelser påhviler det monopoltilsynet nøje at følge den indenlandske prisudvikling samt at foretage undersøgelser af prisdannelsen på alle brancheområder, hvor tilsynet finder anledning dertil. Disse undersøgelser vil imidlertid først få virkelig betydning, når de offentliggøres på en sådan måde, at såvel interesserede forbrugerorganisationer som den enkelte køber kan få tilstrækkelige oplysninger om reelle priser og prisforskelle og nyttiggøre den erhvervede viden i sine indkøbsdispositioner.

For at husmødrene ved deres indkøb skal have mulighed for at løse denne opgave, må varerne i detailhandelen være

ledsaget af sådanne oplysninger, at husmødrene sættes i stand til at veje pris mod kvalitet og vurdere prisforskellen mellem de forskellige varer, der er på markedet. Det er derfor ikke alene nødvendigt at give forbrugerne oplysning om priserne, men også om varernes sammensætning, indhold og egenskaber. Endvidere er det et selvfølgelig krav, at forbrugerne for emballerede varers vedkommende uden vanskelighed kan få oplysning om varernes nettovægt. Der er derfor ved loven givet monopoltilsynet bemyndigelse til at foreskrive prisskiltning og prismærkning samt til at pålægge virksomhederne at forsyne de varer, der udbydes i detailhandelen, med oplysning om varernes indhold, sammensætning og nettovægt. Gennemførelsen af sådanne foranstaltninger vil iøvrigt tilskynde til en hensigtsmæssig standardisering af vareudvalget. Denne vil dels kunne billiggøre produktionen, dels lette forbrugerne overblikket over markedet og derigennem fremme en effektiv konkurrence. Disse bestemmelser vil også have betydning i forbindelse med arbejdet med bedre kvalitetsmærkning af de almindelige forbrugsvarer og i det hele taget virke fremmende på husmødrenes prisbevidsthed. Ved at lade forbrugerne optræde som aktive priskontrolører skærpes konkurrencen indenfor erhvervslivet, og dette vil bidrage til at holde priserne nede på et rimeligt niveau.

Forslaget om ændring i monopolloven medfører den betydningsfulde skærpelse, at ingen virksomhed, der omfattes af loven og er indført i tilsynets register, kan foretage prisforhøjelser uden forud indhentet tilladelse fra monopoltilsynet. Herved foreslås i realiteten et prisstop for alle de erhvervsområder, hvor konkurrencen er begrænset. Endvidere foreslås der givet monopoltilsynet den vidtrækkende beføjelse, at tilsynet i lighed med den lovhjemmel, der i 1951 blev givet prisdirektoratet, skal kunne bestemme, at en branche som helhed selv skal bære de efter den 1. marts 1956 indtrufne løstigninger. Ved bedømmelse af, om disse virksomheder således skal nægtes kompensation for stigende lønomkostninger, skal monopoltilsynet tage hensyn til de bestående indtjeningsforhold indenfor branchen.

I forventning om stabile eller nedad-